УДК 37.378
DOI https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2025-2.30

Любов ТЕРЛЕЦЬКА
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри іноземних мов і методик їх навчання,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
terletskalm@ukr.net
ORCID: *0000-0002-3690-5691*

КОНСТРУЮВАННЯ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В КОНТЕКСТІ ЗМІН В ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ (ДРУГА ПОЛОВИНА XX – ПОЧАТОК XXI СТОЛІТТЯ)

Анотація. Мета *статті полягає в дослідженні змісту іншомовної підготовки майбутніх учителів початкової школи в контексті змін в освітній системі України в другій половині XX – на початку XXI століття.* ***Методологія*** *дослідження ґрунтується на вивченні та аналізі компонентів, які визначали зміст іншомовної освіти, дослідження соціально-педагогічних явищ, поглядів науковців щодо реалізації навчання іноземних мов у вищій освіті, характеристиці досвіду навчання іноземних мов у закладах вищої освіти на різних етапах досліджуваного періоду. Конструювання змісту навчання іноземних мов майбутніх учителів початкової школи проаналізовано в контексті змін у системі вищої освіти України (у радянський період та в період незалежності).* ***Наукова новизна*** *полягає в тому, що, використовуючи метод аналізу наукової літератури та результати історико-методичного дослідження, здійснено аналіз іншомовної підготовки майбутніх учителів початкової школи з аналізом змістового наповнення.* ***Висновки.*** *Для забезпечення комплексного підходу до навчання іноземних мов необхідно сформувати елементи педагогічного супроводу, що є безпосереднім завданням системи вищої педагогічної освіти. Для майбутнього вчителя початкової школи важливою ознакою підготовки є орієнтація на інтегрованість освітнього формату педагогічної активності. Оперування теоретичними знаннями і методологічним арсеналом забезпечує не лише сталість педагогічної майстерності, а й уміння підвищувати функціональний рівень навчальної активності завдяки використанню інноваційних інструментів, що формує динамічність і гнучкість фахової матриці компетентностей вчителя початкової школи. Концепція мовної політики щодо навчання іноземних мов зводиться до двох ключових характеристик – цільової та ціннісної. Іноземні мови фактично є зрізом, який визначає рівень динаміки соціокультурного розвитку. Затребуваність у вивченні іноземних мов вказує на інтеграційний потенціал держави чи спільноти, тому мовна політика є продовженням соціокультурного запиту.*

Ключові слова: *іншомовна підготовка, вчителі, початкова школа, зміст навчання, освіта, іншомовна мовленнєва діяльність.*

Liubov TERLETSKA
Candidate of Pedagogical Science,
Senior Lecturer at the Foreign Languags and Methodology Department,
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University
terletskalm@ukr.net
ORCID: *0000-0002-3690-5691*

DESIGNING THE CONTENT OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS IN THE CONTEXT OF CHANGES IN THE EDUCATION SYSTEM (SECOND HALF OF 20TH – BEGINNING OF 21ST CENTURY)

Abstract. The purpose *of this article is to examine the content of foreign language training for future primary school teachers in the context of changes in the Ukrainian education system in the second half of the 20th – early 21st century. The research* ***methodology*** *is based on the study and analysis of the components that determined the content of foreign*

© Л. Терлецька, 2025
Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

language education, the study of socio-pedagogical phenomena, the views of scientists on the implementation of foreign language teaching in higher education, and the characteristics of foreign language teaching experience in higher education institutions at different stages of the period under study. The construction of the content of foreign language teaching for future primary school teachers is analyzed in the context of changes in the higher education system of Ukraine (during the Soviet period and the period of independence). ***The scientific novelty*** *lies in the fact that, using the method of analysis of scientific literature and the results of historical and methodological research, an analysis of the foreign language training of future primary school teachers was carried out with an analysis of the content.* ***Conclusions.*** *To ensure a comprehensive approach to foreign language teaching, it is necessary to form elements of pedagogical support, which is a direct task of the higher pedagogical education system. For future primary school teachers, an important feature of training is a focus on the integration of the educational format of pedagogical activity. The use of theoretical knowledge and methodological tools ensures not only the consistency of pedagogical skills, but also the ability to increase the functional level of educational activity through the use of innovative tools, which forms the dynamism and flexibility of the professional matrix of competencies of a primary school teacher. The concept of language policy regarding foreign language teaching boils down to two key characteristics: purpose and value. Foreign languages are, in fact, a cross-section that determines the level of socio-cultural development dynamics. The demand for foreign language learning indicates the integration potential of a state or community, so language policy is a continuation of socio-cultural demand.*

Key words*: foreign language teaching, teachers, primary school, content, education, foreign language speech activity.*

Постановка проблеми. Методика навчання іноземної мови орієнтована на фундаментальні виміри мети, змісту та формату освітнього процесу. Вказані характеристики притаманні всім кластерам освітньої системи незалежно від наукового спрямування. Водночас лінгвістична система сформувала поєднання практично-цільового та теоретично-методичного потенціалу вивчення іноземних мов. Розглядаючи проблему цільових аспектів у процесі навчання іноземних мов майбутнього педагога, варто орієнтуватися на традиційну модель, яка складається з лінгвістичного, освітнього, світоглядного та культурного складників. Детальний розгляд цільових характеристик навчання іноземних мов указує на важливість поєднання всіх вказаних елементів в єдиній методичній парадигмі. Вивчення іноземної мови не обмежується лінгвістичним виміром, а й впливає на інші. Варто зауважити, що соціокультурні реалії, в яких реалізовувався освітній процес, по-різному позиціонували зазначені складники.

Аналіз джерел та останніх досліджень. Професійна підготовка майбутніх учителів була в колі наукового інтересу вітчизняних науковців (О. Бабакіна, В. Вітюк, А. Дрокіна, Г. Дудчак, О. Комар, Н. Науменко, О. Павлик, І. Толмачова, О. Шквир, О. Ярошинська та ін.). Проблему формування іншомовної компетентності майбутніх учителів початкових класів було досліджено багатьма дослідниками, як-от: Л. Андрейко, О. Безверха, В. Безлюдна, Н. Годованець, О. Зубенко, Т. Марчій-Дмитраш, Ю. Скарлупіна, А. Тарасюк, Т. Філіпп'єва та інші.

Мета статті – визначити та обґрунтувати особливості конструювання змісту навчання іноземних мов майбутніх учителів початкової школи у другій половині XX – на початку XXI століття.

Виклад основного матеріалу. Період другої половини XX століття до часу здобуття Україною незалежності (а в практичній реалізації і в ранні роки системи освіти часів незалежності) характеризувався домінуванням практично-лінгвістичного виміру, який мав переважно лінійну (подекуди формальну) природу. За умов пріоритетності саме лінгвістичного елемента освітній, культурний та світоглядний виміри ставали похідними в методичній парадигмі. Такі реалії породжували мету вивчення іноземної мови заради знання мови. Подібне формулювання визначає цільову обмеженість методики навчання, зосереджуючи весь навчально-методичний потенціал на проблемі знання основ мови, а не її прогресивного формату – володіння, використання, розуміння.

Кваліфікований фахівець, основою професійних компетенцій якого було набуття формального знання мови, в майбутній професії стає носієм такого ж методичного підходу. А якщо підсилити такий алгоритм зовсім не гнучкою адміністративно-інституційною освітньою системою, то отримуємо методично вузьку спрямованість навчання іноземних мов у навчальних закладах у радянський період.

Основною проблемою методики навчання іноземних мов за радянського періоду стала саме незавершеність цільового характеру цієї навчальної активності. Фундаментальним цільовим принципом вивчення іноземн-

ної мови було формування у здобувача освіти іншомовної комунікативної компетенції. Зрозуміло, що практично реалізувати цю ключову характеристику за умов тодішнього суспільного устрою було неможливо. Тому методика обмежувалася традиційними компетенціями – мовними, мовленнєвими та лінгвокультурними, не акцентуючи особливої уваги на синергію іншомовної компетенції. Зміни в освітній системі України після здобуття незалежності стосувалися всіх аспектів навчання іноземних мов, проте трансформації в методичній царині цього процесу мали фундаментальний характер. Відбулося фактичне довершення методично-цільового наповнення навчання іноземних мов, в якому формування іншомовної комунікативної компетентності набуло свого логічного статусу як результату оволодіння мовою.

Методика навчання іноземних мов сформувала ефективну модель, яка не обмежилася знаннями й охопила вміння та навички не лише на теоретичному рівні, але й у практичному іншомовному контексті. Важливим є порівняльний аналіз видів іншомовної мовленнєвої діяльності у двох парадигмах освітньо-методичної активності: радянський період – 1950–1990 роки (РП) та період незалежності – 1991–2020 роки (ПН):

Читання (Reading). РП – Тексти, які пропонувалися для читання іноземною мовою, були узгодженими на інституційному рівні освіти та не передбачали можливості прояву ініціативи викладача чи студента щодо вибору цікавого матеріалу. ПН – Уміння читати не ототожнювалося з трансляційними характеристиками, а передбачало опрацювання актуальних матеріалів, які підбиралися викладачем для зацікавлення студентів у тій інформації, котру вони опрацьовували в форматі читання та подальшого набуття іншомовних навичок;

Письмо (Writing). РП – Основною проблемою мовленнєвої діяльності в сегменті письма іноземною мовою було недооцінення письма як виду іншомовної мовленнєвої діяльності, використання мало ситуативний характер і потребувало нового організаційно-методичного алгоритму впровадження. ПН – Уміння писати іноземною мовою трансформувалося як в організаційно-структурному, так і в концептуальному розумінні системи освіти, яка орієнтувалася на особистісно орієнтований підхід навчання. Реалізація комплексного підходу до письма як допоміжного виду іншомовної мовленнєвої діяльності забезпечила перегляд змісту освітніх та навчальних програм з іноземної мови;

Говоріння (Speaking). РП – Невиправдане домінування російської мови в процесі навчання іноземних мов зумовлювало неспроможність студента вільно використовувати іноземну мову на розмовному рівні, а також створювало труднощі перекладу та розуміння іншомовного мовлення. ПН – Впровадження методик навчання іноземної мови, які забезпечують можливість імітації мовного середовища, в якому активізуються здатності говорити іноземною мовою з огляду на рідну мову;

Слухання та сприймання (Listening Comprehensive). РП – Матеріали для аудіювання (носії, тематика) носили переважно символічний характер, який не відображав реальні суспільно-історичні характеристики мовного середовища. ПН – Сприйняття аудіоматеріалів мало не лише відтворювальний характер, але й імітувало реальне середовище носіїв мови та суспільних особливостей розвитку (бажання до діалогу з носієм мови, цікава тематична основа).

У науковому дискурсі окреслилося кілька фундаментальних підходів до навчання іноземних мов, які були апробовані протягом більш ніж століття та застосовуються у всіх можливих варіаціях практично в кожній освітній парадигмі. Організація навчання іноземної мови передбачає взаємодію різнопланових підходів навчально-методичного характеру, які виділяє американська дослідниця Діан Ларсен-Фрімен [7]. Передовсім актуалізується комунікативний підхід, основним завданням якого є формування в здобувачів освіти компетенцій іншомовного спілкування. Таке методичне спрямування є актуальним у контексті вивчення мови через активну участь носіїв мови та перебування у відповідному мовному середовищі. Для української освіти другої половини XX століття комунікативний підхід почав набувати ваги вже після 90-х років – тоді, коли зникла інформаційна завіса, а іншомовне середовище стало доступним для здобувачів освіти на практично-буденному рівні. Інший аспект актуалізує прагматичний

підхід, основою якого є досягнення у здобувачів освіти високого рівня володіння іноземною мовою, що виражається у вільному розумінні її лінгвістичної структури. Фундаментальність указаного підходу розділена між вивченням іноземної мови та розумінням її ключових елементів. Розвиток граматичного підходу в навчанні іноземних мов спочатку концентрувався саме на вивченні (у радянську добу), пізніше додано модель розуміння та специфіки застосування мовних конструкцій.

Важливим є врахування ситуативного підходу, який зводить вивчення іноземної мови до активізації всіх типів мовленнєвої активності в режимі реальної взаємодії. Тобто моделюється простір, в якому актуалізовано мовленнєві ситуації різного формату та змісту, а учасники (учні, вчителі, носії чи транслятори іноземної мови) максимально занурюються в іншомовне середовище. Ситуативний характер навчання мов є затребуваним на етапі переходу від теоретичного рівня засвоєння знань до їх практичної реалізації за відсутності безпосередньої можливості долучення до іншомовного середовища.

Окремо позиціонується інтегративний підхід, який ґрунтується на синергійних принципах взаємодії всіх елементів навчальної активності. Концентрація уваги на лінгвістичному вимірі під час вивчення іноземної мови була характерна для радянського періоду, проте вже на початку XXI століття до освітнього процесу активно залучається міждисциплінарний та мультикультурний підхід, специфікою якого стало застосування всіх можливих інструментів, які допомагають оволодіти мовою. Прагматичність освітнього процесу передбачає вибір ефективного методу навчання, тому в алгоритмах набуття компетенцій з'являються нові учасники, цільове призначення яких – підвищити ефективність навчання іноземних мов. Зрештою, наслідком сучасних науково-технологічних трендів є інтерактивний підхід, який передбачає організацію освітнього процесу у форматі обговорення проблемних моментів, які виникають під час вивчення іноземної мови. Актуалізація інтерактивного методу пов'язана з розвитком інформаційно-комунікативних технологій та можливістю висвітлення навчального контенту технологічними засобами в режимі онлайн. Пожвавлення комунікаційного виміру дозволяє оперативно виводити подолання проблемних моментів на загал, відходячи від традиційного формату питання – відповідь на рівні вчитель – учень та пропонуючи новий проблемний підхід на рівні: проблемне питання – спільне розуміння та підхід стосовно його розв'язання.

Варто зауважити, що ключовим методологічним протиріччям, яке характерне для процесу навчання іноземних мов в Україні в другій половині XX століття, є позиціонування рідної української (чи офіційної російської) мови у формуванні навичок іншомовної мовленнєвої діяльності. Цей аспект є важливим у контексті впливу на всіх учасників освітнього процесу:

– для викладачів рівень використання рідної (офіційної) мови визначав формат навчальної активності та передбачав формування навчально-методичних інструментів, які залучалися для викладання іноземної мови;

– для студентів рівень вживання рідної мови на заняттях з іноземної мови формує стратегічне уявлення стосовно потенційно можливого рівня охоплення інформації, яке може бути прямим (безальтернативно іншомовним) або природним (із залученням посередництва рідної мови).

Статус рідної мови сформував одну з найбільш дискусійних проблем у методиці навчання іноземних мов. Варто зауважити, що радянська навчально-методична парадигма концентрувалася на неухильному збереженні впливу та залученості рідної (офіційної) мови в освітньому процесі під час вивчення іноземної мови. Натомість українська навчально-методична парадигма почала активно розробляти стратегії освітнього процесу, який зосереджувався на прямому методі набуття іншомовних компетенцій [8]. Створення навчального середовища, в якому мінімізується використання рідної мови в процесі засвоєння іншомовних лінгвістичних елементів, стало одним із фундаментальних навчально-методичних орієнтирів розвитку навчання іноземних мов. Подібна методична спрямованість зумовила низку практично орієнтованих змін, які, зокрема, передбачали зменшення ролі перекладу, який досі домінував у структурі навчання іноземної мови.

Прямі методи вивчення іноземної мови передбачають посилену інтенсивність навчальної активності. Завдяки таким підходам досягається необхідний рівень занурення в іншомовне середовище, що передбачає спілкування зі студентами виключно іноземною мовою. Водночас стимулюється процес мислення та спілкування безпосередньо іноземною мовою, без використання допоміжного комунікаційного елементу (рідної мови, жестів-пояснень тощо). Така навчальна активність передбачає формування іншомовної компетенції, максимально наближеної до реального життя. Для дослідження проблеми навчання іноземних мов майбутніх учителів початкової школи в Україні в другій половині ХХ – на початку ХХІ століття варто поєднати прямі, природні та перекладні методи, оскільки лінгвістично-історичні чинники мали важливе значення для розвитку цієї сфери освітньої активності. Попри домінування інтенсивних прямих методів вивчення іноземної мови в сучасній світовій науково-лінгвістичній парадигмі, вітчизняна традиція зберігала досвід пасивних форматів навчальної активності. Тому загальна картина розвитку методики навчання іноземної мови в українській освіті має доволі строкатий характер і лише перебуває на шляху утвердження прогресивних шляхів та стратегій у цій освітній царині.

Яскравим прикладом специфічного методичного підходу до вивчення іноземних мов у системі радянської освіти стало домінування структурно-функціонального підходу в 70–80-х роках ХХ століття [3]. Цей підхід поєднував в єдиній концептуальній парадигмі поняття навчально-орієнтованого виміру: систему (процес вивчення іноземної мови), структуру (компоненти навчальної активності), функціональні характеристики (взаємозв'язки між учасниками освітнього простору).Одним із визначальних елементів методики викладання іноземних мов є граматичний кластер, який забезпечує вивчення елементів та структури іноземної мови задля її цілісного розуміння. У цьому контексті виділяють два ключових виміри граматичної активності під час вивчення іноземної мови, які мають свою будову, складники, формат активності: активний граматичний мінімум (репродуктивні навички, які застосовуються для вираження власних думок та здатності транслювати іншомовну інформацію); пасивний граматичний мінімум (рецептивні навички, метою яких є сприйняття й розуміння думок та інформації іноземною мовою) [1]. Навчальна активність, пов'язана із засвоєнням граматичного матеріалу здобувачами вищої освіти, зазвичай ґрунтується на дедуктивному та індуктивному вимірі. У цьому контексті система радянської освіти передбачала дедуктивний формат, коли викладач пояснював іншомовний матеріал, спираючись на граматичний рівень студентів з рідної мови. Проте такий підхід у західному науково-педагогічному дискурсі другої половини ХХ століття вважався менш ефективним і застарілим. Тому основна перевага надавалася індуктивному методу, згідно з яким викладач актуалізував граматичні навички мовлення за структурою іншомовного навчального матеріалу баз пояснення процесу рідною мовою.

Важливе значення в методичному розрізі вивчення іноземних мов мають стратегії, які використовуються для систематизації та цілісного впорядкування освітнього процесу. Дослідники виділяють низку стратегій навчання, які повністю, частково чи у форматі взаємодії та доповнення використовуються в сучасній освітній системі: стратегія досягнення – цільовий вимір, орієнтований на засвоєння іноземної мови незалежно від рівня її володіння; стратегія уникнення – підбір іншомовної тематики, яка є зрозумілою та актуальною здобувачу освіти; когнітивна стратегія – потреба пояснення та тлумачення елементів іноземної мови, яка вивчається; комунікаційна стратегія – процес вивчення іноземної мови ґрунтується на розмовній практиці різного характеру; концептуальна стратегія – передбачає долучення до процесу навчання можливих аналогів іншомовних елементів; автентична стратегія – залучення до процесу вивчення носіїв мови чи повне занурення в середовище мови [4].

Одним з основних завдань сучасної вищої школи постає оптимізація освітнього процесу, яка передбачає підвищення ефективності навчальної діяльності. Оптимізація навчання актуалізує низку настанов, серед яких виокремлюються: цілеспрямованість навчання, посилення мотивації, інформаційний компонент змісту освіти, активізація темпу та дина-

міки навчальних дій, удосконалення цілей, завдань і змісту навчання іноземних мов, підбір ефективних форм, методі та засобів навчання [2]. Вказані характеристики структуруються в робочих програмах навчальних дисциплін іншомовного блоку для підготовки майбутніх учителів початкової школи (здобувачів спеціальності 013 Початкова освіта) у закладах вищої освіти України [5]. В. Панченко у своєму дисертаційному дослідженні використала архівні матеріали Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка 70–90-х років XX століття, в яких зафіксовано перелік та кількісні показники навчальних дисциплін, які викладалися для майбутніх вчителів іноземних мов [6]. Одразу зазначимо, що в поточному дослідженні були еліміновані дисципліни загальноосвітнього сегмента, які займають вагому частку в навчальній програмі, проте їх вивчення передбачає набуття передовсім інтегральних, загальних та гнучких компетентностей. Перелік дисциплін, висвітлений у додатках наукового дослідження, вказує на динаміку розширення практичного лінгвістичного та практичного педагогічного складника підготовки майбутнього вчителя. Якщо в радянській освітній парадигмі частка педагогічного сегмента розділялася із загальнонауковими та психологічними вимірами, то українська доба вищої освіти вже чітко розмежовує педагогічний кластер підготовки.

Порівняльний аналіз навчальних планів 1970 та 1983 року вказує на фактичну відсутність змін, що свідчить про консервативний вимір розвитку системи підготовки вчителів. Перелік дисциплін залишався сталим, а зміни в розподілі годин мали технічний або символічний характер, не забезпечуючи трансформаційні процеси вдосконалення навчання іноземних мов у закладі вищої освіти. Водночас навчальний план 1992 року – періоду незалежності української освіти – характеризується стрімким зростанням дисциплін як лінгвістичного, так і педагогічного кластера. Збільшення кількості дисциплін супроводжувалося новим розподілом годин, які концентрувалися на балансі аудиторних та позааудиторних елементів начального процесу.

Висновки. Загалом, зміна змісту та формату навчально-методичної активності під час вивчення іноземних мов стала своєрідним показником формування інноваційних підходів у цьому освітньому напрямі. Дотримання балансу між знанням та розумінням фактично визначало пріоритетність методик навчання, які концентрувалися не на формальному вивченні структурних елементів мови, а на оволодінні мовним потенціалом із можливістю комунікувати у відповідному мовному середовищі.

Перспективи подальших досліджень убачаємо у створенні методичних рекомендацій щодо конструювання змісту іншомовної підготовки майбутніх педагогів на сучасному етапі та перевірку їх ефективності в освітньому процесі закладів вищої освіти з підготовки здобувачів спеціальності 013 «Початкова освіта». Крім того, вважаємо необхідним дослідити та порівняти змістове наповнення підручників (посібників) з іноземної мови в досліджуваний період у контексті їх ефективності щодо формування іншомовних навичок майбутніх учителів початкової школи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Биць Н. Лекції з методики навчання іноземної мови. Львів, 2019. 55 с. URL: https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/lektsii-z-metodyky-navchannia-inozemnoi-movy.pdf (дата звернення: 17.06.2025).

2. Кадикова Н., Петренко-Агді О. Оптимізація форм і методів навчання іноземних мов у педагогічному університеті. *Підготовка вчителя іноземної мови (англійської) для Нової української школи.* 2018. С. 204–250.

3. Карловська Г. Основні етапи розвитку методики викладання іноземних мов у вищій школі (1975–2000 рр.). *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи.* 2006. № 15. С. 157–166.

4. Мартинова Р. Розвиток методики навчання іноземних мов у дослідженнях зарубіжних учених. *Український педагогічний журнал.* 2023. № 4. С. 104–114.

5. Терлецька Л.М. Іншомовна підготовка майбутнього педагога як чинник підвищення його конкурентоспроможності. *Інноваційна педагогіка.* 2021. Вип. № 36. С. 199–203.

6. Панченко В. Організація контролю навчальної діяльності майбутніх учителів іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах України (кінець XX – початок XXI ст.) : дис. … канд. пед. наук : 13.00.01. Старобільськ, 2019. 360 с.

7. Larsen-Freeman D., Anderson M. Techniques and Principles in Language Teaching (3rd edition). Oxford University Press. 2011. 318 c.

8. Sydorenko N., Denysenko V., Grytsenko I., N Borysenko, Terletska L. Methodological foundations for the formation of professional qualities in primary school teachers. *Revista Eduweb*. 2023. № 17 (2). P. 116–125.

REFERENCES:

1. Byts, N. (2019). Lektsii z metodyky navchannia inozemnoi movy[Lectures on foreign language teaching methods]. Lviv. Retrieved from: https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/lektsii-z-metodyky-navchannia-inozemnoi-movy.pdf [in Ukrainian].

2. Kadykova, N., & Petrenko-Ahdi, O. (2018). [Optymizatsiia form i metodiv navchannia inozemnykh mov u pedahohichnomu universyteti Optimization of forms and methods of teaching foreign languages at the pedagogical university]. *Pidhotovka vchytelia inozemnoi movy (anhliiskoi) dlia Novoi ukrainskoi shkoly – Training of a foreign language teacher (English) for the New Ukrainian School*, 204–250 [in Ukrainian].

3. Karlovska, H. (2006). Osnovni etapy rozvytku metodyky vykladannia inozemnykh mov u vyshchii shkoli (1975–2000) [The main stages of development of the methodology of teaching foreign languages in higher education (1975–2000)]. *Psykholoho-pedahohichni problemy silskoi shkoly – Psychological and pedagogical problems of rural schools*, 15, 157–166 [in Ukrainian].

4. Martynova, R. (2023). Rozvytok metodyky navchannia inozemnykh mov u doslidzhenniakh zarubizhnykh uchenykh [Development of the methodology of teaching foreign languages in the research of foreign scholars]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal – Ukrainian pedagogical journal, 4*, 104–114 [in Ukrainian].

5. Terletska, L.M. (2021). Inshomovna pidhotovka maibutnoho pedahoha yak chynnyk pidvyshchennia yoho konkurentospromozhnosti [Foreign language training of the future teacher as a factor in increasing his competitiveness]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative pedagogy*, 36, 199–203 [in Ukrainian].

6. Panchenko, V. (2019). Orhanizatsiia kontroliu navchalnoi diialnosti maibutnikh uchyteliv inozemnykh mov u vyshchykh pedahohichnykh navchalnykh zakladakh Ukrainy (kinets KhKh – pochatok KhKhI st.) [Organization of control over the educational activities of future foreign language teachers in higher pedagogical educational institutions of Ukraine (late 20th – early 21st centuries)], Candidate's thesi, Starobilsk [in Ukrainian].

7. Larsen-Freeman, D., & Anderson, M. (2011). Techniques and Principles in Language Teaching (3rd edition). Oxford University Press, 318.

8. Sydorenko, N., Denysenko, V., Grytsenko, I., Borysenko, N, & Terletska, L. (2023). Methodological foundations for the formation of professional qualities in primary school teachers. *Revista Eduweb,* 17(2), 116–125.

Дата надходження статті: 16.07.2025
Дата прийняття статті: 15.08.2025
Опубліковано: 27.10.2025